

2016-08-22

Kommunstyrelsen

Yttrande: Ny regional indelning – tre nya län (SOU:2016:48)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att avge yttrande i enlighet med upprättat förslag.

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har gett Hudiksvalls kommun möjlighet att yttra sig över ovan rubricerad utredning som i korthet medför att det bildas tre nya län och landsting/regioner där Gävleborgs län föreslås ingå tillsammans med länen i Dalarna, Sörmland, Uppsala, Västmanland och Örebro i Svealands län. Den nya länsorganisationen föreslås träda i kraft 1 januari 2018 och den nya landstingsindelningen den 1 januari 2019.

Yttrandet ska ha inkommit till departementet senast den 6 oktober 2016.

Förslag till yttrande har upprättats.

Ärendeunderlag

- Regeringens missiv per den 2016-06-30
- SOU 2016:48, Regional indelning – tre nya län. Delbetänkande från Indelningskommittén
- Kommunens förslag till yttrande 2016-08-22.

2016-08-22

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Ert dnr: Fi2016/02568/K
fi.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över Regional indelning – tre nya län (SOU:2016:48)

Regeringen har gett Hudiksvalls kommun möjlighet att yttra sig över utredningen om ny regional indelning som, om den genomförs, kommer att medföra att Gävleborgs län och landsting upphör och att det bildas ett län och ett landsting som omfattar nuvarande Gävleborgs, Uppsala, Dalarna, Västmanlands, Örebro och Sörmlands län.

Det är av stor betydelse för Hudiksvalls kommun hur Sveriges indelning i landsting ser ut. Landstingen bedriver verksamhet i form av hälso- och sjukvård, kultur och utbildning, kollektivtrafik och regional utveckling som påverkar kommunen, både dess invånare och dess organisation. Även statens indelning i län och länsstyrelser samt organisation i övrigt, t ex Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket och Polisen har stor påverkan på kommunen.

Synpunkter på en ny statlig indelning i län och länsstyrelser

Sammanfattning av synpunkterna: En större statlig länsindelning tillstyrks. Länet bör inte beta Svealand och även det nordligaste länet bör få ett annat namn än Norrland.

Den föreslagna länsindelningen för Gävleborgs län tillstyrks. En indelning i större län ger länsstyrelsen möjlighet att öka sin specialisering och bedriva all nödvändig verksamhet inom länet. Det finns inget att erinra om att en del av länsstyrelsens uppgifter kan spridas på flera orter i det nya länet. En risk är att en större geografi minskar den lokala kännedomen hos länsstyrelsen, men det kan tålas i sammanhanget.

Ett viktigt argument för en ny regional geografi är att även relevanta statliga myndigheter (utöver länsstyrelsen) ska indelas på motsvarande vis; på så sätt skapas förutsättningar för en effektiv samverkan, god service och hållbar tillväxt. Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Polisen samt vissa myndigheter inom hälso- och sjukvårdsområdet kan vara exempel på sådana statliga organ som bör komma ifråga för en ny indelning. Utredningen aviserar dock att den nya statliga organisationen ska redovisas först i slutbetänkandet. I utredningen talas det på sina håll om att statens indelning ”kan komma” eller ”bör” förändras, dvs. det verkar finnas en öppning för en osäkerhet om och på vilket sätt förändringen av statens organisation kommer att ske. Det finns därmed en risk att den, helt eller delvis, inte genomförs.

Det är olämpligt att kalla det nya länet för Svealands län. Svealand är vedertaget i många andra territoriella sammanhang och omfattar oftast även Stockholms län och Värmlands län men inte Gävleborg som inryms i Norrland. Varför välja ett namn som exkluderar det stora länet Stockholm som sannolikt fortsatt kommer att identifieras med Svealand? Varför kalla det nya nordliga länet för Norrland som många Gävleborgare i andra sammanhang förknippar sig med? De nya länsnamnen bör vara befriade från dylika geografiska hävdvunna namn, samtidigt som inte heller något befintligt länsnamn är lämpligt att föra över som ett namn på de nya länen. Här behöver utredningen komma med ett helt nytt förslag både vad avser Svealand och Norrland. Region Mitt är ett exempel på ett namn som kan övervägas.

Synpunkter på en ny landstingsindelning

Sammanfattning av synpunkterna: Den nya geografiska landstingsindelningen tillstyrkes. Utredningen behöver nansera de delar som handlar om nödvändigheten av koncentration och strukturförändringar inom specialistsjukvården. Viktigt att inte de nya länen och landstingen skapar skarpare gränser till omkringliggande län och landsting. Valkretsindelning kan vara ett sätt att minska avståndet mellan väljare och valda i de nya storlandstingen.

Hudiksvalls kommun tillstyrker att Gävleborgs län ingår i ett nytt landsting (eller region, men kommunen väljer i yttrandet termen landsting) tillsammans med länen i Dalarna, Sörmland, Uppsala, Västmanland och Örebro.

Kraften i den nya landstingsindelningen ligger i att det kommer att skapas bättre förutsättningar för att bedriva hälso- och sjukvård samtidigt som tillväxtförutsättningarna kan öka. Innovations- och tillväxtfrågor är viktiga delar i den nya regionen och behöver kopplas till det nuvarande utvecklingsarbetet som pågår inom de berörda landstingen och länen. Det är angeläget att denna utvecklingskraft kommer hela det nya landstingsterritoriet till del.

När det gäller hälso- och sjukvården delar kommunen i långa stycken den analys av utmaningar som utredningen ser framför sig. Vikten av fortsatt kvalitetsutveckling bejakas. Däremot vill kommunen invända mot utredningens närmast kategoriska förord för behovet av koncentration av specialistsjukvården och strukturförändringar¹. Uppföljningen av kvalitet och kostnader inom hälso- och sjukvården ger en komplicerad bild när man studerar sambandet mellan större och mindre vårdenheter respektive större och mindre landsting/regioner. Kommunen instämmer i vikten av en väl fungerande primärvård samtidigt som vi inte får blunda för det tydliga samspelet som finns mellan primärvården och specialistvården, där sannolikt primärvården kommer att få än större rekryteringsproblem om specialistsjukvården koncentreras. Sist men inte minst fungerar många gånger specialistsjukhusen som motorer i den lokala och regionala utvecklingen med sin kunskapsintensiva verksamhet.

---

¹ Jfr SOU 2016:48 s 109 ff.

Kommunen är medveten om att det är det nya landstinget som beslutar om sjukvårdsstrukturen. Om däremot utredningen ger uttryck för statens förväntningar och ambitioner med sjukvården i sitt resonemang om koncentration av specialistsjukvården behöver utredningen i dessa delar nyanseras. Risken är annars att arbetet med regional utveckling och utvecklingen av sjukvården i övrigt stannar upp och de nya landstingen fastnar i uppslitande konflikter om sjukhus- och sjukvårdsorganisationen.

Kommunen vill peka på att det i det nya landstinget kommer att finnas kommuner, inte sällan belägna vid gränsen, som har väl utvecklade samarbeten med andra kommuner och tätorter som ligger utanför det nya landstinget. För Hudiksvalls del gäller det inte minst mot Sundsvallsregionen. Den nya landstingsindelningen får inte medföra att gränserna med omkringliggande län och landsting förstärks. Inte minst viktigt är detta inom områdena tillväxt, kollektivtrafik och infrastruktur. Kommunen förutsätter att de nya landstingen söker smarta lösningar för att bejaka länsöverskridande tillväxtförutsättningar.

De nya landstingen blir stora, både till ytan och folkmängd. Utredningen för resonemang om att det regionala ansvaret tydliggörs vilket i sig kan leda till en förstärkt demokrati. Samtidigt kan de väsentligt större enheterna öka det geografiska avståndet mellan väljare och valda. Ett sätt att garantera inflytande för alla delregioner är att dela in det nya landstinget i valkretsar där nuvarande län kan tjäna som utgångspunkt, dvs totalt sex valkretsar. Även om detta inte är en fråga för staten att avgöra anser Hudiksvalls kommun att detta är angeläget att peka på i yttrandet.

Hudiksvalls kommun

Mikael Löthstam
Kommunstyrelsens ordförande

§ 146

Dnr 2016-000327 - 211

Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Kommunstyrelsen beslutar

att avge yttrande i enlighet med upprättat förslag

Reservationer

Emot beslutet reserverar sig Jonas Holm (M), Birgitta Medin (M) och Patrik Nilsson (SD)

Sammanfattning

Finansdepartementet har gett Hudiksvalls kommun möjlighet att yttra sig över ovan rubricerad utredning som i korthet medför att det bildas tre nya län och landsting/regioner där Gävleborgs län föreslås ingå tillsammans med länen i Dalarna, Södermanland, Uppsala, Västmanland och Örebro i Svealands län. Den nya länsorganisationen föreslås träda i haft 1 januari 2018 och den nya landstingsindelningen den 1 januari 2019.

Yttrandet ska ha inkommit till departementet senast den 6 oktober 2016.

Allmänna utskottet har förslagit att yttrandet avges enligt upprättat förslag.

Yrkanden

Majvor Westberg-Jönsson (S) och Bengt-Åke Nilsson (C) Yrkar bifall till allmänna utskottets förslag.

Jonas Holm (M), yrkar avslag på förslaget och lämnar ett särskilt yttrande till protokollet. *Bil. §146a*

Andrea Bromhed (MP) yrkar avslag på förslaget och lämnar ett särskilt yttrande till protokollet. *Bil. §146b*

Patrik Nilsson (SD) yrkar avslag på förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden framställer proposition om bifall eller ej till allmänna utskottets förslag, och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 22 augusti 2016
- Allmänna utskottets protokoll 25 augusti 2016 § 111
Beslutet skickas till
Planeringschefen Finansdepartementet

Justerandes signatur

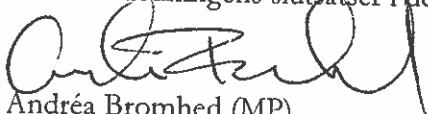
Utdragsbestyrkande

Protokollsanteckning MP Ärende 11 KS 6/9 2016.

Miljöpartiet anser sig inte kunna stå bakom yttrandet och förslaget till ny regional indelning. Vi ser inte att utredningen ger tillräckligt stöd för att den nya regionindelningen ger större fördelar än den nu gällande indelningen. Att större enheter med automatik ger bättre kvalitet tror vi är ett förenklat synsätt och finner heller inga förklaringar till vad som med denna modell skulle leda till förbättringar ur en demokratisk synvinkel.

Att det ger bättre förutsättningar för att bedriva hälso- och sjukvård är heller inte styrkt, jämfört med nuvarande samarbetsmodell med samma landsting.

Vi anser att kommunens yttrande negligerar konsekvenserna för demokratin. Riskerna för ett demokratiunderskott är klart större än vad som översiktligt uttrycks. Det är inte enbart en fråga om hur valkretsarna konstrueras. Riskerna med en otympligt stor och svårgreppbar centralbyråkrati är heller inte belyst. Sammanfattningsvis kan vi från Miljöpartiet inte ställa oss bakom utredningens slutsatser i detta läge, och heller inte kommunens yttrande.

Andréa Bromhed (MP)

Kåge Wallner (MP)